

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 270/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Patrik Holinga s. r. o., Hlavná 25, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Patrik Holinga, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaniach vedených pod sp. zn. 12 C 169/1997 a sp. zn. 12 C 144/2013, ako aj postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 175/2014 a jeho rozsudkom z 12. novembra 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. februára 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 12 C 169/1997 a sp. zn. 12 C 144/2013, ako aj postupom

Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 175/2014 a jeho rozsudkom z 12. novembra 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Sťažovateľ opisuje skutkový stav takto: „[REDACTED]... ako žalobca, v konaní pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 12 C/144/2013 proti sťažovateľovi, ako žalovanému, sa svojim podaním zo dňa 07.12.2012 podaným do konania 12C/169/1997 (ktoré bolo taktiež medzi týmito účastníkmi vedené pred Okresným súdom Prešov) žiadal, aby Okresný súd Prešov konal a rozhodol o úrokoch z omeškania zo sumy 2.658,15 € za čas od 01.07.1995 do zaplatenia, keďže o nich nebolo po zrušení rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 12C/169/1997-501 zo dňa 16.10.2006 a doplnacieho rozsudku zo dňa 21.12.2006 rozsudkom 12/C/169/1997-716 zo dňa 02.02.2010 rozhodnuté, teda žiadal, aby súd pokračoval v konaní.“

Okresný súd vyhodnotil toto podanie žalobcu ako návrh na doplnenie rozsudku okresného súdu sp. zn. 12 C 169/1997 z 2. februára 2010 a uznesením sp. zn. 12 C 169/1997 z 5. februára 2013 (potvrdené uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Co 99/2013 z 20. júna 2013) tento návrh zamietol a návrh žalobcu v časti príslušenstva pohľadávky zo sumy 2 658,15 € za čas od 1. júla 1995 do zaplatenia vylúčil na samostatné konanie, ktoré bolo vedené po sp. zn. 12 C 144/2013.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 12 C 144/2013 z 25. marca 2014 (ďalej len „rozsudok okresného súdu z 25. marca 2014“) rozhodol tak, že sťažovateľa zaviazal zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 22 % ročne zo sumy 2 658,15 € od 1. júla 1995 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Taktiež bola sťažovateľovi uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu náhradu trov konania vo výške 100 % účelne vynaložených trov žalobcu, pričom konkrétnu sumu náhrady trov konania mal vyčísliť súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu z 25. marca 2014 podal sťažovateľ v celom rozsahu odvolanie.

Krajský súd sťažnosťou napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu z 25. marca 2014 a súčasne priznal žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 261,98 €.

Zo strany označených všeobecných súdov došlo podľa názoru sťažovateľa k viacerým pochybeniam, ktoré konkretizoval takto:

«1. Okresný súd Prešov v konaní sp. zn. 12C/144/2013 - nepripustil zmenu petitu a v tejto súvislosti priznal žalobcovi viac ako žiadal. Súd je pri svojom rozhodovaní viazaný návrhom. Podľa § 153 ods. 2 OSP súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, iba vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi. Žalobca vymedzil žalobným petitom predmet konania a o tomto mal súd rozhodnúť...»

2. Krajský súd v Prešove v konaní sp. zn. 5Co/175/2014 - sa stotožnil s rozhodnutím Okresného súdu Prešov sp. zn. 12C/144/2013 zo dňa 25.03.2014 a v rámci odvolacieho konania, v ktorom skúmal aj konanie, ktoré rozhodnutiu Okresného súdu Prešov sp. zn. 12C/144/2013 zo dňa 25.03.2014 predchádzalo, nezistil, že Okresný súd Prešov pochybil, keď nepripustil zmenu petitu a v tejto súvislosti priznal žalobcovi viac ako žiadal

3. Krajský súd v Prešove v konaní sp. zn. 5Co/175/2014 - opomenul rozhodnúť o žiadosti sťažovateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov, opomenul túto žiadosť vyhodnotiť pri svojom rozhodnutí - Rozsudku 5Co/175/2014-66 zo dňa 12.11.2015, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 12C/144/2013 - 27 zo dňa 25.03.2014, čím je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné a protiústavné, teda zaťažil svoje rozhodnutie nie len vadami, spočívajúcimi v porušení všeobecných procesných predpisov, ale súčasne postupoval v rozpore so zásadami spravodlivého procesu. Tlačivo, ktorým účastník konania dokladuje svoje osobné a majetkové pomery pre účely rozhodnutia o priznaní/nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov, je možné chápať ako dôkaz, ktorý tieto jeho pomery preukazuje. Postupom Krajského súdu Prešov sa však tento dôkaz stal opomenutým dôkazom, o ktorom nebolo rozhodnuté. Ak by súd nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov, resp. ak tento dôkaz nevykonal, mal sa s touto skutočnosťou vysporiadať v odôvodnení svojho rozhodnutia.

4. Okresný súd Prešov v konaní pod sp. zn. 12C/169/97 - opomenul rozhodnúť o príslušenstve pohľadávky, čím spôsobil bezdôvodné znásobenie/nárast tohto príslušenstva na ťarchu sťažovateľa. Okresný súd Prešov porušil ustanovenie § 152 ods. 2 prvá veta OSP, v zmysle ktorého: „Rozsudkom sa má rozhodnúť o celej prejednávanej veci.“»

Na základe týchto skutočností sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezom o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ]... na spravodlivé konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaní pod sp. zn. 12C/144/2013, postupom Krajského súdu v Prešove v konaní pod sp. zn. 5Co/175/2014 ako aj jeho rozsudkom sp. zn. 5Co/175/2014 - 66 zo dňa 12.11.2015 a postupom Okresného súdu Prešov v konaní pod sp. zn. 12C/169/97, porušené bolo.

2. [REDAKOVANÉ]... priznáva finančné zadosťučinenie v sume 12.077,18 €..., ktoré sú mu Okresný súd Prešov a Krajský súd v Prešove každý povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. [REDAKOVANÉ]... priznáva náhradu trov konania v sume 363,79 €...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť

uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 12 C 169/1997 a sp. zn. 12 C 144/2013

Podľa princípu subsidiarity ústavného súdu vyplývajúceho z poslednej vety čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Judikatúra ústavného súdu stabilne pripomína, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, a to predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci (napr. I. ÚS 214/09).

Vzhľadom na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 144/2013, ako aj pod sp. zn. 12 C 169/1997.

Ochranu svojich práv sa sťažovateľ mohol domáhať a aj sa domáhal podaním odvolania proti rozsudku okresného súdu 12 C 169/1997 z 2. februára 2010 (v merite veci), a proti uzneseniu okresného súdu 12 C 169/1997 z 9. júla 2012 (v časti trov konania), ako aj proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 12 C 144/2013 z 25. marca 2014 a postupom, ktoré predchádzali ich vydaniu.

Ústavný súd z týchto dôvodov sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorá smeruje proti napadnutému postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 169/1997 a sp. zn. 12 C 144/2013, odmietol z dôvodu nedostatku svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 290/06, III. ÚS 288/07).

Navyše ústavný súd dodáva, že mohol sťažnosť v časti namietaného porušenia označeného základného práva postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 169/1997 odmietnuť aj z dôvodu oneskorenosti, keďže sťažnosť sťažovateľa smeruje proti postupu okresného súdu, ktoré sa ako celok právoplatne skončilo 17. decembra 2012 a sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu 19. februára 2016.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 175/2014 a jeho rozsudkom z 12. novembra 2015

Z predloženého na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu vyplýva, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom do dňa predbežného prerokovania sťažnosti najvyšší súd ako dovolací súd ešte nerozhodol, pretože spis sa nachádzal v čase prerokovania sťažnosti na okresnom súde, ktorý vykonával úkony súvisiace s podaným dovolaním.

Pri posudzovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorej uplatnenie nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú.

Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

V danom prípade sťažovateľ subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd akceptoval tým, že podal vo svojej veci dovolanie. Ústavný súd v tejto súvislosti odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. V okolnostiach prípadu sťažovateľ podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010).

V judikatúre ústavného súdu sa aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ustálil právny názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu

proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa uplatnením zásady ratio temporis v tejto časti odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z dôvodu, že sťažnosť bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. mája 2016